

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΤΩΝ ΦΥΤΟΦΑΓΩΝ

Ὡς γνωστόν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων παντοειδῶν αἰρέσεων ἐν Εὐρώπῃ, ὑπάρχει καὶ αἵρεσις ἀφορώσα εἰς τὴν στομαχικὴν διαίταν. Ἡ αἵρεσις αὕτη ἀποκρούει τὴν χρῆσιν τῶν ζωικῶν οὐσιῶν πρὸς διατροφήν τοῦ ἀνθρώπου καὶ πρεσβεύει ὅτι μόνον αἱ φυτικαὶ οὐσίαι δύνανται καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν ὑγιᾶ καὶ ἀκμαῖον. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς αἵρέσεως ταύτης κηρύττουσι διὰ τῶν περιοδικῶν αὐτῶν φύλλων—διότι ἐκδίδουσι καὶ ἴδια τοιαῦτα—ὅτι εἶνε πρόληψις διὰ τοῦ χρόνου ῥιζωθεῖσα ἢ ἰδέα περὶ ἀπολύτου ἀνάγκης τῆς κρεωφαγίας πρὸς εὐρωστίαν τῶν ὑγιῶν ἢ πρὸς ἀνάρρωσιν τῶν ἀσθενῶν ἀνθρώπων. Οἱ δὲ περιερχόμενοι τὴν κεντρικὴν Εὐρώπην φυτοφάγοι ἀπόστολοι συλλόγων δημηγοροῦσιν ὑποστηρίζοντες ἐν πεποιθήσει ὅτι δὲν ἀξίζει τόσον ἐν αἰμοσταγῆς πιπτέκιον, ὅσον ἐν δροσερῶν λάχανον πρὸς ὑγιεινὴν πλήρωσιν τοῦ στομάχου. Ἡ ἑλληνικὴ ἀρχαιότης, ὅπως εἰς τόσα ἄλλα, προσκαλεῖται ἀρωγὸς καὶ ὑπὸ τῶν φυτοφάγων, ὁ Πυθαγόρας ἰδίως φέρεται ὑποστηρικτῆς τοῦ φυτικοῦ βασιλείου, καὶ συχνότατα τὸ ὄνομα αὐτοῦ προβάλλουσι συζητοῦντες οἱ αἰρετικοί.

Ὁμολογῶ δὲ ὅτι εἶνε ἐξαιρετοὶ περὶ τὰς συζητήσεις, προκειμένου νὰ ὑποστηρίξωσι τὰ δόγματα τῶν. Ἐχουσι ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται ἀκαταμάχητα, καὶ ἀποστομοῦσι πολλάκις ἡμᾶς τοὺς κρεωφάγους. Ἄγνοῶ ἂν καὶ τὴν σοφιστικὴν ταύτην δεινότητα ὀφείλουσι εἰς τὴν φυτοφαγίαν—ἀφοῦ ἡ διαίτα τοῦ στομάχου τόσον ἐπιδρᾷ κ' ἐπὶ τοῦ πνεύματος—ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ θὰ ἠδύναντο πρὸ πάντων νὰ κατηχήσωσι τοὺς κοινοβουλευτικούς ἡμῶν ἄνδρας.

Τὸ περιεργον εἶνε ὅτι, ἀπλῶς ἐκ τῆς ἀφετηρίας ταύτης ὀρηθέντες οἱ ὀπαδοὶ τῆς αἵρέσεως: ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε ζῶον φυτοφάγον, ὅτι διαφθαρεῖς συνήθισε κατὰ μικρὸν εἰς τὴν κρεωφαγίαν ἐπὶ ἰδίᾳ βλάβῃ, ὅτι δὲ ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς φύσεως τεταγμένην αὐτῷ διαίταν, ἠθέλησαν νὰ εὐρύνωσι τὰ δόγματα αὐτῶν καὶ νὰ τὰ περιβάλωσι διὰ τινος ἐπισημότητος. Οὕτω τὸ ζήτημα τὸ πεζὸν καὶ ταπεινόν, τὸ ζήτημα τῆς διαίτης, ἀνήγαγον εἰς ζήτημα ψυχικῆς ἀγαθότητος καὶ εὐσπλαγχνίας. Δὲν ἠρκέσθησαν νὰ ἐξετάσωσι κατὰ πόσον τὸ κρέας τῶν ζῶων εἶνε πρόσφορον εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν, ἀλλὰ κατὰ πόσον δικαιοῦται ὁ ἄνθρωπος ν' ἀφαιρῇ τὴν ζωὴν τῶν ἐμφύχων πλασμάτων ὅπως χρησιμοποιοῖ ταῦτα δι' ἑαυτόν. Καὶ ὅχι μόνον ἵνα τὰ χρησιμοποιοῖ πρὸς διατροφήν, ἀλλὰ καὶ πρὸς πᾶσαν ἄλλην ἀνάγκην. Τὸ συμπέρασμα τῶν δὲ εἶνε ὅτι δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ὄρνιθας ἵνα τί-

κτωσιν ὡά—μόνον τὰ ὡά ἀνέχονται ἐκ τῶν ζωικῶν οὐσιῶν καὶ ταῦτα οἱ ὅχι τόσῳ φανατικοί—δυνάμεθα νὰ τρέφωμεν ποίμνια, ἵνα παρέχωσιν ἡμῖν γάλα καὶ βούτυρον καὶ μαλλίον δι' ἐνδύματα, ἀλλὰ πρέπει νὰ γηροκομῶμεν καὶ τὰς ὄρνιθας καὶ τὰς ἀγελάδας καὶ τὰ πρόβατα, οὐχὶ δὲ νὰ θανατώνωμεν ταῦτα ἵνα τραφῶμεν διὰ τῶν σαρκῶν τῶν, ἵνα ὑποδεθῶμεν διὰ τοῦ δέρματος αὐτῶν.

Ἦκουσα ὅτι, ἐνῷ ἐντὸς εὐρυτάτης αἰθούσης συλλόγου ἐκήρυττεν ἐξοχος ῥήτωρ τὰ φυτοφαγικὰ δόγματα, εἰς πιστότερος αὐτοῦ τηρητῆς ἐγερευθεὶς ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου εἶπεν:

—Ἵμεῖς παραβαίνετε ὅτι διδάσκετε! καὶ ἔδειξεν ὡς σῶμα τοῦ ἐγκλήματος τὰ δερμάτινα χειρόκτια καὶ τὰ δερμάτινα ὑποδήματα τοῦ ῥήτορος.

Ἀληθῶς οἱ ἀκριβεῖς τηρηταὶ τῶν ὑψηλῶν θεωριῶν τῆς αἵρέσεως οὐδὲ χειρόκτια δερμάτινα φέρουσι, τοὺς δὲ πόδας περιβάλλουσι δι' ὑποδημάτων ἐξ ἐριούχου, ὧν τὰ πέλματα κατασκευάζονται ἐκ φλοιῦ δένδρου καὶ φελού.

Κατὰ τὴν ἐν Λιψίᾳ διατριβὴν μου εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρισθῶ καὶ μεθ' ἐνὸς συμπολίτου ἡμῶν φυτοφάγου. Ἦτο νέος χημικός, περατώσας τὰς σπουδὰς του ἐν Ἑλβετίᾳ· κατηχηθεὶς ἐν τῇ αἵρεσει ἀπέχετο πρὸ πενταετίας τῆς κρεωφαγίας. Ἦτο μελαγχρινὸς τόσον, ὥστε προσεῖλκε τὰ συμπαθητικὰ βλέμματα τῶν ξανθῶν γερμανίδων, καὶ χαρίεις καὶ ἀγαθὸς καὶ ὁ τακτικώτατος ἄνθρωπος, ὃν ἐγνώρισά ποτε. Ὡς πρὸς τὴν εὐρωστίαν δὲ ὑπερεῖχε πάντων τῶν ἐν Λιψίᾳ Ἑλλήνων σπουδαστῶν. Ἐγευματίζομεν πάντοτε μᾶζι ἐν τῷ ἀπεράντῳ Ἐστιατορίῳ *Parorama*, ὅπου ἐκίνει τὴν ἐκπληξίν τῶν ὑπηρετῶν ἀπέχων πάσης ζωικῆς τροφῆς καὶ ζητῶν αἴφνης γεώμηλα πεφρυγμένα ἄνευ ὀπτοῦ κρέατος ἢ χορταρικῶ μόνον, καὶ ἔπειτα ὀλίγον τυρὸν ἢ γλύκισμα. Πολλάκις, ἵνα ἀποφύγῃ τοὺς μορφασμούς ἢ τὰς ἐρωτήσεις τῶν μᾶλλον προπετῶν, ἔλεγεναίς ἐμέ ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τῶν ἀμαρτωλῶν κρεωφάγων νὰ ζητήσωμεν φυτικὰ προσφάγια μετὰ τοῦ κρέατος, τὰ ὁποῖα κατηγάλισκεν αὐτός.

Ἐννοεῖται ὅτι ὑφίστατο τὰ σκάμματα ὄλων ἡμῶν, τὸ δὲ κοινότατον ἦτο νὰ τὸν ἐρωτῶμεν: ἂν ἐδόσκησεν. Ἄλλ' ἡμίονο θαρραλέως καὶ μετ' ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων. Ἦντλει δὲ τοιαῦτα καὶ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς χώρας φέρων παράδειγμα τοὺς πενεστάτους ἀγρότας ἡμῶν, οἵτινες τρέφονται καθ' ὅλον τὸ ἔτος διὰ φυτικῶν οὐσιῶν, ἀναμένοντες πανηγυρίν τινα ἢ εὐορτάσιμον ἡμέραν ὅπως ἀπογευθῶσι τεμαχίου γραιῖς αἰγός. Καὶ ὅμως τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ, ἔλεγεν, ὅτι εἶνε ἀκμαϊότατοι; Ἡ Ἑλλάς, προσέθετεν, εἶνε ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν εἶνε ἀνάγκη ν' ἀποσταλῶσι κατηχηταὶ τῆς φυτοφαγίας· ἐκεῖ ὁ πολὺς λαὸς εἶνε φυ-

τοφάγος. Ἐλησμόνει ὁμως ὁ ἀγαθὸς καταναλωτὴς τῶν ὀσπρίων νὰ εἶπῃ πόσον οἱ καταχηται αὐτοὶ θὰ ἦσαν χρήσιμοι ἐν τῇ πατρίδι μας, ἵνα διδάξωσιν τὴν πρὸς τὰ ζῶα εὐσπλαγγίαν· ἵνα διδάξωσιν ἡμᾶς ὅχι ὅτι δὲν δικαιούμεθα ν' ἀφαιρῶμεν τὴν ζωὴν αὐτῶν πρὸς ἴδιον κέρδος, ἀλλ' ὅτι δὲν πρέπει τοῦλάχιστον ζῶντα νὰ τὰ τυρανῶμεν πρὸς ἴδιαν θηριώδη τέρψιν.

Εἶπον ὅτι ὁ Ἕλλην φυτοφάγος ἦτο ῥωμαλεώτατος. Διηγείτο ὅτι ἀπὸ πενταετίας δὲν εἶχεν ἀσθενήσῃ, ἐνῶ πρότερον ἦτο ἰσχνὸς καὶ φιλάσθενος, καὶ ὅτι ἀπαξ ἀδιαθετῆσας ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀνέρρωσε τάχιστα, χωρὶς νὰ ἐγγίῃ κρέας μεθ' ὅλας τὰς ἐπιμόνους παρακελεύσεις τοῦ ἰατροῦ. Ἄλλως τῷ εἶνε πλέον ἀδύνατον νὰ γευθῇ κρέατος, διότι καὶ μόνῃ ἡ ὄσμη αὐτοῦ τῷ φέρει ἀηδῖαν καὶ ἔμετον. Ὅταν δὲ ἡμεῖς ἐγελῶμεν καταπολεμοῦντες σφοδρῶς τὰ ἐπιχειρήματά του, ὀργιζόμενος προέτεινεν ἂν θέλωμεν νὰ τὰ υποστηρίξῃ διὰ τῶν χειρῶν, ἀφοῦ φρονοῦμεν ὅτι ἡ φυτοφαγία καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀσθενικὸν καὶ ἄναμον. Ἡ μόνῃ φιλοδοξία αὐτοῦ εἶνε, νυμφεῦόμενος γυναῖκα τῆς αἰρέσεως, ν' ἀποκτήσῃ τέκνα, ἅτινα ν' ἀναθρέψῃ διὰ τῆς φυτοφαγίας καὶ περιοδεύων τὴν Ἀνατολὴν μίαν ἡμέραν νὰ ἐπιδείξῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκογενείᾳ τῆς φυτοφαγικῆς διαίτης τὰποτελέσματα.

Μία τῶν προσφιλεστάτων ἐν Λιψία τέρψεων ἡμῶν κατὰ τὰς καλὰς ἡμέρας τοῦ φθινοπώρου ἦτο ἡ ἐν τῷ ποταμῷ Ἐλστερ κωπηλασία. Ἐναυλοῦμεν ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς ἀκάτιον μετὰ δύο ζευγῶν κωπῶν καὶ ἐναλλάξ κωπηλατοῦντες μετεβαίνομεν εἰς τὸ χωρίον Κόνεβιτς ἀπέχον περὶ τὴν μίαν ὥραν καὶ ἐν τέταρτον. Ὁ διὰ τοῦ ποταμοῦ πλοῦς εἶνε ἀληθῆς ἀπόλαυσις, διότι ὁ Ἐλστερ διελίσσεται ὡς ἄργυροῦς ὄφις μέσῳ πικνοῦ δάσου. Ἐκτὸς δὲ τῆς φυσικῆς καλλονῆς ἡ λεμβοδρομία αὐτὴ παρέχει καὶ πλεῖστα ἀπρόοπτα ἐπεισόδια, καὶ χαριστάτας συναντήσεις ἐν μέσῳ ὕδατι, καὶ συναγωνισμοὺς πρὸς ἀβρὰς κωπηλάτιδας, ἀληθινὰς Λορελάυ τῶν γερμανικῶν μύθων. Εἰς δὲ τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου, ἐν τῷ μικρῷ χωρίῳ Κόνεβιτς, εὐρίσκει τις ὑπὸ θερμὴν στέγην καφενεῖου ἐξαίρετον ζῦθον καὶ ζεύγη γαλανῶν ὀφθαλμῶν αἰδημόνων προσηλωμένα ἐπὶ τῆς βελόνης τοῦ κεντήματος, διότι αἱ γερμανίδες δέσποιναι καὶ δεσποινίδες συνηθέστατα διέρχονται τὸ ἀπόγευμά των ἐν καφενεῖῳ ἐργαζόμεναι καὶ ζυθοποτοῦσαι.

Ὁ φυτοφάγος φίλος ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῶν ποταμίων τούτων ἐκδρομῶν, ἃς ἔλεγεν ἀληθῶς συντελεστικὰς εἰς τὴν εὐρωστίαν τοῦ σώματος. Ἦτο δ' ἕξοχος κωπηλάτης, διατελέσας μέλος πολλῶν λεμβοδρομικῶν συλλόγων ἐν Ἐλβετία· αὐτὸς δ' ἐδίδασκε καὶ ἐτελειοποιεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν κωπηλασίαν. Καὶ ἐγνώριζεν οὐχὶ ἀπλῶς νὰ κωπη-

λατῇ ἀλλὰ καὶ θεωρητικῶς νὰ διδάσκῃ περὶ τῆς στάσεως τῆς προσφροωτέρας καὶ τῆς λειτουργίας τῶν μυῶνων, προσέτι δὲ καὶ ἐθιολογικῶς ἐξετάζων τὸ θέμα ἐπεδείκνυε πῶς κωπηλατοῦσιν οἱ Νορβηγοὶ, οἱ Τοῦρκοι καὶ ἰδίως οἱ Οὐγγροὶ, οἱ μὴ ὑπεγεύροντες τὴν κώπην ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος ἀλλὰ διαξίφίζοντες ἐλαφρῶς τὸ ὕδωρ πρὸς τὰ ἔμπρός. Ὅταν δ' ἐπρόκειτο νὰ προσπεράσωμεν ἄλλην τινὰ λέμβον ἢ νὰ ἔλθωμεν εἰς ἄμιλλαν προκαλούμενοι, ἀνελάμβανε μόνος τὰς κώπας ὕψων τὸ ζήτημα εἰς τὴν περιωπὴν ἐθνικῆς φιλοτιμίας καὶ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἡ ἑλληνικὴ ἀξιοπρέπεια ἐξήρχετο ἀλώβητος τοῦ ἀγῶνος. Μετὰ τοιαύτην τινὰ λεμβοδρομίαν ἐπιτυχῇ ὁ καλὸς μας κυβερνήτης ἐνθουσιῶν ὑπεσχέθη ὅτι τὴν ἐπομένην θὰ μᾶς παράσχῃ τὸ πρόγευμα εἰς ἐν ξενοδοχεῖον, τὸ ὁποῖον νωστὶ ἀνεκάλυψεν ἐν Λιψία. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις μας ἠρνεῖτο ν' ἀπαντήσῃ. Ἐλεγε δὲ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ μᾶς ἐκπλήξῃ καὶ δὲν μαρτυρεῖ τίποτε ἐκ τῶν προτέρων. Ὄρισαμεν τόπον συναντήσεως διὰ τὴν ἐπομένην τὸ Γαλλικὸν Καφενεῖον καὶ δὲν ἔλειψε κανεῖς.

Ὁ φυτοφάγος μᾶς ὠδήγησε τότε εἰς πεπαλαιωμένον οἶκημα, ὁμοιάζον μᾶλλον πρὸς ἐργοστάσιον μόνον δὲ ὅταν ἐφθάσαμεν πρὸ τῆς θύρας ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἐνόησαμεν τί ἦτο: ἦτο Ἐστιατόριον Φυτοφάγων. Εἰσήλθομεν μετὰ πολλῆς περιεργίας ἐρευνῶντες τὴν διασκευὴν αὐτοῦ. Τὸ εὐρύμεν λιτότατον, πενιχρότατον. Οἱ φυτοφάγοι εἶνε καὶ ἐχθροὶ τῆς πολυτελείας· θεωροῦσι δὲ περιττὰ καὶ πολυτελεῖα καὶ αὐτὰ τὰ τραπεζομάντιλα καὶ τὰ χειρόμακτρα. Ἡ μικρὰ ἐπιμήκης αἴθουσα περιείχεν ἐπιμήκεις τραπέζιον ξυλίνοι, δωδεκάδα ἐδωλίων ἀπλουστάτων περὶ αὐτό, ἐπ' αὐτοῦ δὲ πινακία πρόστυχα καὶ ποτήρια ἐκ θολῆς ὑάλου καὶ φιάλας πλήρεις ὕδατος—πρᾶγμα μοναδικὸν ἐν γερμανικῷ ἐστιατορίῳ. Οὔτε εἰκόνας, οὔτε καθρέπτας, τίποτε, τίποτε, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπασχολῇ τὴν προσοχὴν. Οἱ φυτοφάγοι εἶνε πρακτικώτατοι· τί χρειάζονται ὅλα αὐτὰ; Ὁ ἄνθρωπος ἐρχεται ἐκεῖ διὰ νὰ φάγῃ, μόνον διὰ νὰ φάγῃ. Εἰς μίαν γωνίαν ὁμως ἐπὶ μικροῦ τραπέζιου εἶδα φύλλα ἔντυπα· ἐπλησίασα καὶ παρετήρησα ὅτι ἦσαν περιοδικὰ τῆς αἰρέσεως καὶ ἐν ἡ δύο ἐγκυκλοπαιδικὰ συγγράμματα. Καμμία πολιτικὴ ἐφημερίς! Ὁ φυτοφάγος φίλος μου δὲν ἠδυνήθη νὰ μὲ πληροφορήσῃ, ἂν ἀποφεύγῃ τὴν ἀνάγνωσιν πολιτικῶν ἄρθρων κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ἐκ φόβου μὴ συντελέσωσι ταῦτα εἰς τὴν δυσπεψίαν τοῦ στομάχου...

Οἱ μόνοι πελάται τοῦ ἐστιατορίου ἦσαν τρεῖς μέσης ἡλικίας ἄνδρες. Ὀχροὶ, ἀπεξηραμένοι, ἐκυπτον ἐπὶ πινακίου φακῆς καὶ ἐρρόφων βραδέως τὸ χύλωμα. Ἐκαθίσαμεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς τραπέζης. Ὁ καταστηματοῦρχος, ἀκμαῖος γέρον καὶ εὐχαρις, ἦλθε νὰ μᾶς ὑπηρετήσῃ αὐτοπροσώ-

πως, προέβαλε δὲ ἀπὸ τῆς θύρας καὶ νεαρὰ ὑπὲρ-
ρέτρια, μαγεύρισσα ἴσως, ἔχουσα τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς μικροὺς ὡς κομβιοδόχας καὶ τὰς παρεῖδς
στρογγύλας καὶ προεχούσας ὡς γεώμηλα.

Ὁ φυτοφάγος τὴν ἠτένισε μετὰ θαυμασμοῦ :

— Κυττάξετε, μᾶς εἶπε, τί θαύματα κάμνει
ἡ φυτοφαγία!

— Μάλιστα! ἀπεκρίνατο εἰς τῶν συντρόφων
μας, δὲν καμαρώνεις καὶ τὰ μούτρα τῶν τριῶν
ἐκείνων, ποῦ εἶνε ἴσάν θερμασμένοι.

— Ἄ, αὐτοί, τόρα θὰ ἤρχισαν τὴν φυτο-
φαγίαν, ὑπέλαθε μετ' ἐξόχου ἐτοιμότητος ἐκεῖνος.
Ἀπὸ τὴν κρεωφαγίαν ἔγιναν ἔτσι καὶ ἥλλαξαν
τόρα διαίταν. Μετὰ 5-6 μῆνας νὰ τοὺς ἰδῆς.

— Καλέ, ζεύρετε τί μοῦ ἐνθυμίζου με τὰ
ξηρά των πρόσωπα καὶ τὴν σιωπηλὴν των καὶ
εὐλαβῆ στάσιν; προσέθηκε ζωηρὸς ἐξ Ἀθηνῶν
σπουδαστής, μοῦ ἐνθυμίζου τοὺς μακρακιστάς.

Οἱ γέλωτές μας προσεῖλκυσαν τὰ θολὰ καὶ
ἐκπεπληγμένα βλέμματα τῶν τριῶν βωθῶν καὶ
εἰς τὰ χεῖλη των ἐπλανήθη μορφοσμός ὀργῆς κατὰ
τῶν ταραχοποιῶν. Ἡμεῖς δ' ἀνελάβομεν προσ-
πεποιημένον ὕφος ἐμβριθείας κ' ἐζητήσαμεν φα-
γητὸν παρὰ τοῦ καταστηματοάρχου. Εἶχε δύο εἰδῶν
ζωμὸν μετ' ὀσπρίων καὶ μετὰ λαχάνων. Ἐξελέ-
ξαμεν τὰ ὀσπρια. Οὐδέποτε ἐγεύθην ἀηδεστέρου
χυλώματος! Κατέβαλον κόπον πολὺν ὅπως κατορ-
θῶσω νὰ ἐλαττώσω τούλάχιστον τὸ περιεχόμενον
τοῦ πινακίου, ὅπερ ἦτο πλήρες μέχρι χειλέων,
ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον μ' ἔφερον ἀηδίαν. Τὸ αὐ-
τὸ δὲ ὑπέστησαν καὶ οἱ σύντροφοί μου καὶ μόνος ὁ
καλδύχος αἰρετικὸς ὡς ἄλλος Ἡσαῦ ἐνετρώφα κε-
νῶν μακαρίως τὸ ἰδικόν του καὶ πλαταγῶν λαι-
μάργως τὰ χεῖλη καὶ τὴν γλῶσσαν. Ἡ δ' ἔλλειψις
χειρομάκτρων ἦτο πλέον ἢ αἰσθητή νὰ ἔχη τις
τὰ χεῖλη προσειλημμένα ἐκ τοῦ χυλώματος τῶν
ὀσπρίων καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ τὰ σφογγίσῃ;

Τὸν ζωμὸν ἐπικολούθησαν γεώμηλα βραστὰ
καὶ γλύκισμά τι ἀπὸ βατόμορα. Εἶχον δὲ καὶ
βούτυρον νοπὸν ἀληθῶς ἐξαιρετικὸν καὶ τυρὸν
λαμπρόν. Ἀλλὰ πῶς ἠδύνατό τις νὰ φάγῃ
ταῦτα ἄνευ ἄρτου; Καὶ εἶνε ἄρτος πρὸς θεοῦ ἢ
πλίνθος τὸ ἄζυμον ἐκεῖνο κατασκευάσμα, τὸ πε-
ριέχον ὄλον τὸ ἄλεσμα τοῦ σίτου καὶ ἀγνοῶ τί
ἄλλο ἀκόμη! Γάλα δύναται τις νὰ πῆ ἀμελ-
γόμενον αὐτοστιγμὴ ἐκεῖ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἑστι-
ατορίου ἀπὸ τῶν ἐπὶ τούτῳ τρεφομένων ἀγελά-
δων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάγῃ τὸ πρῶϊ ἢ τὸ ἐσπέ-
ρας. Ὑποθέτω δὲ ὅτι αὐτὸ θὰ εἶνε τὸ κάλλιστον
ὄλων τῶν προϊόντων τοῦ φυτοφαγείου, διότι κ' ἐν
Γερμανίᾳ τὸ ἄδολον γάλα εἶνε σπάνιον, ὅσον ἐν
Ἀθήναις.

Ὁ φυτοφάγος ἀμφιτρώων ἐπλήρωσε τὸν λογα-
ριασμὸν ὄλων, ὅστις ἦτο πολὺ οἰκονομικός, διότι
τὰ φυτοφαγεῖα ἔχουσι τιμὰς ἐλαχίστας, καὶ ἀ-
πλήθομεν. Ἐν τῇ ὁδῷ ἐκεῖνος ἐκήρυσσε ὅτι πο-

τὲ δὲν εἶχε φάγῃ τόσον ἐξαιρετα καὶ ἐξεδήλου
διαθέσεις λεμβοδρομικὰς. Ἄλλ' ἡμεῖς ἀπεκρού-
σαμεν δι' ἐνὸς στόματος τὴν πρότασίν του :

— Μὰ ποῦ θὰ ὑπάγετε τέλως πάντων; Ἐχε-
τε δουλειάν;

— Πολὺ σπουδαίαν μάλιστα...

— Τί;

— Πηγαίνομεν νὰ φάγωμεν...

— !!!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Δὲν δύναται τις νὰ σχηματίσῃ ἀκριβῆ ἰδέαν
περὶ τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου κρίνων ἐκ τοῦ τύπου
τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης. Ἀδύνατον νὰ ἐννο-
ήσῃ τὴν σπουδαιότητά του, ἂν δὲν μελετήσῃ
εἰδικῶς τὰ κατ' αὐτόν. Ἡ ἰσχὺς τῶν πολιτικῶν
Λεσχῶν θὰ παρελύετο, ἐὰν δὲν ἐξυπηρετεῖτο ὑπὸ
τοῦ ταχέος αὐτοῦ ἀγγελιοφόρου τῶν ἰδεῶν, τοῦ
ἀπανταχοῦ εἰσχωροῦντος. Ὁ τύπος δὲν εἶνε ἡ
τετάρτη δημοσία δύναμις, ὡς ἀπεκλήθη, ἀλλ'
ἡ πρώτη. Τὴν Ἀγγλίαν κυβερνᾷ ὁ τύπος. Ἐφη-
μερίς μεγάλη ὡς ὁ *Ἡμερήσιος Τηλέγραφος*
ἔχει ἴσῃ πρὸς τὸν Γλάδστονα ἰσχύν, οἱ δὲ *Και-
ροὶ* εἶνε ἰσχυρότεροι τοῦ Κοινοβουλίου.

Ὁ τύπος ἔχει νομοθετικὴν τινα πρωτοβουλίαν
εἰς ἣν ἀμφοτέροι αἱ Βουλαὶ ὑποτάσσονται. Αὐτὸς
ἐπιτηρεῖ καὶ ἐξελέγχει τὰ ὑπουργεῖα καὶ ἐξασκεῖ
καὶ αὐτῶν τῶν ὑπουργῶν τὰ καθήκοντα· αὐτὸς
κατέστη ὁ ἄριστος τῶν πρέσβειων, δικαίως δὲ
ἀπεκλήθη ὁ μέγας Ἐξεταστής τοῦ ἔθνους. Αἱ
ἐφημερίδες ἀποτελοῦσι λαϊκὸν τι κοινοβούλιον,
δικαστήριον καὶ σχολὴν ἅμα κριτικῆς ἐφ' ὄλων
τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας, ἐπὶ τῆς πολιτικῆς,
τῆς ἠθικῆς, τῆς θρησκείας, τῆς καλαισθησίας,
τοῦ συρμοῦ κτλ. Πρὸς δέ, ἀφοῦ αἱ εἰδοποιήσεις
τόσον σπουδαίως εἰσὶ συνδεδεμένοι μετὰ τὰς ἐξεις
τοῦ ἀγγλικοῦ βίου, αὐτὸς εἶνε ὁ μέγιστος τῶν ἐν
Ἀγγλίᾳ ἐμπόρων, καταργήσας μίαν τῶν πληγῶν
τῶν ἄλλων χωρῶν : τὴν μεσιτείαν.

Εἰς τί ὀφείλει τὴν ἰσχύν ταύτην, ἣν ἀπέκτησεν
ἰδίως μετὰ τὸν μεταρρυθμιστικὸν νόμον τοῦ
1831; Εἰς τὰς ἐξῆς αἰτίας.

Αἱ κομματικαὶ ἐφημερίδες, αἱ ἐφημερίδες τῶν
ἀγώνων καὶ τῶν ἀντεγκλήσεων, σχεδὸν ἐξέλιπον.
Τὰ ὅπως οὖν ἀξιολογώτερα τοῦ τύπου ὄργανα,
ἠγοράσθησαν ὑπὸ ἐταιριῶν καὶ δὲν ἀνήκουσιν
ἀπευθείας εἰς τὸν δεῖνα ὑπουργὸν ἢ βουλευτὴν, ἢ
εἰς τὴν δεῖνα βουλευτικὴν ὁμάδα. Ἐχουσι μὲν
τὴν πολιτικὴν των ἀπόχρωσιν, ἀλλ' εἶνε ἐντελῶς
ἀνεξάρτητα. Ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν.
Εἰς δὲ τῶν λόγων τῆς ἀνεξαρτησίας των εἶνε ὅτι
οὐδὲν τῶν δημοσιευομένων ἐν αὐτοῖς ἄρθρων φέρει
ὑπογραφήν.